

Województwo lubuskie

Język rosyjski

**Sprawozdanie z egzaminu maturalnego
w roku 2019**

Opracowanie:

Svetlana Galant (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Anna Staroń (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa zachodniopomorskiego

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

Krystyna Dziamska
Anna Sperling
Przemysław Mróz
Andrzej Popiół
Michał Pawlak

Język rosyjski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		10
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	8
	z techników	2
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	3
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	5
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	2
	ze szkół publicznych	10
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	7
	mężczyźni	3
	bez dysleksji rozwojowej	9
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	nieśłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		16 maja 2019 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		5	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		5	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

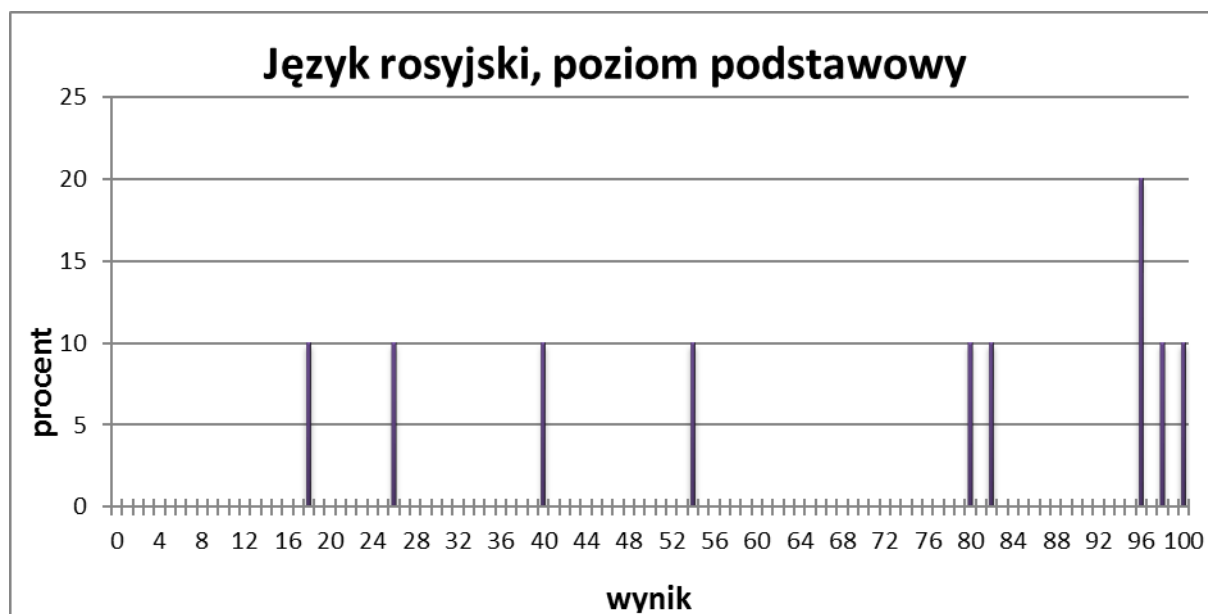
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1481).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

5. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	10	-	-	-	-	69,00	-	-
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	8	-	-	-	-	64,25	-	-
z techników	2	-	-	-	-	88,00	-	-
bez dysleksji rozwojowej	9	-	-	-	-	67,56	-	-
z dysleksją rozwojową	1	-	-	-	-	82,00	-	-

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

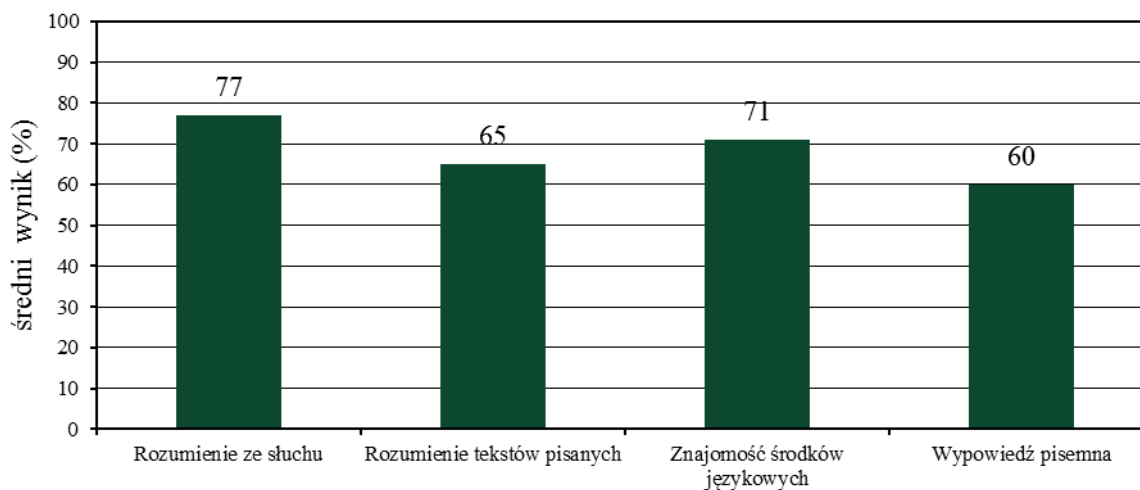
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	100
	1.2.		60
	1.3.		80
	1.4.		100
	1.5.		100
	2.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	70
	2.2.		60
	2.3.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	60
	2.4.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	50
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	70
	3.2.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	80
	3.3.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	90
	3.4.		90
	3.5.		70
	3.6.		80
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	50
	4.2.		60
	4.3.		40
	4.4.		70
	5.1.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	70
	5.2.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	50
	5.3.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	30
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	90
	6.2.		80
	6.3.		80
	6.4.		70
	6.5.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	70
	7.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	80
	7.2.		70
	7.3.		70
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	50
	8.2.		70
	8.3.		80
	8.4.		40
	8.5.		80
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	80
	9.2.		80
	9.3.		80
	9.4.		50
	9.5.		100

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.1) Zdający opisuje [...] miejsca. 5.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości [...]. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przyszłości. 5.6) Zdający przedstawia opinie innych osób. 7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	treść	65
			spójność i logika wypowiedzi	60
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	55
			poprawność środków językowych	55

Wykres 2. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		6
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	6
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	4
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	2
	ze szkół publicznych	5
	ze szkół niepublicznych	1
	kobiety	5
	mężczyźni	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		16 maja 2019 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		3	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		5	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

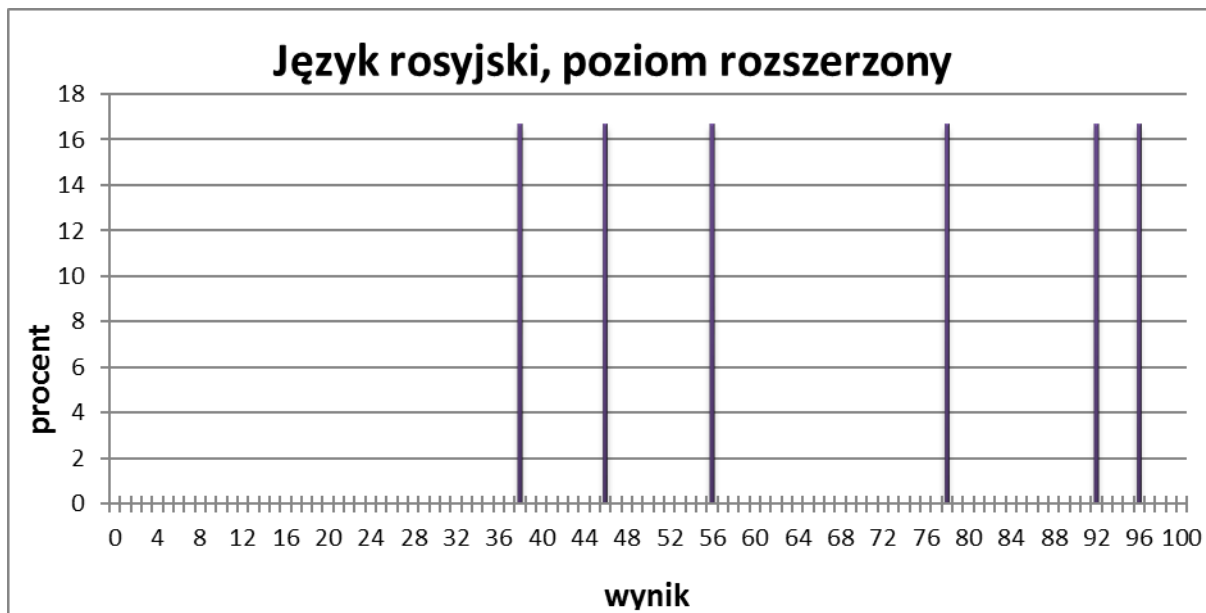
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

² Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1457, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 3. Rozkład wyników zdających

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	6	-	-	-	-	67,67	-
z liceów ogólnokształcących	6	-	-	-	-	67,67	-
z techników	0	-	-	-	-	-	-

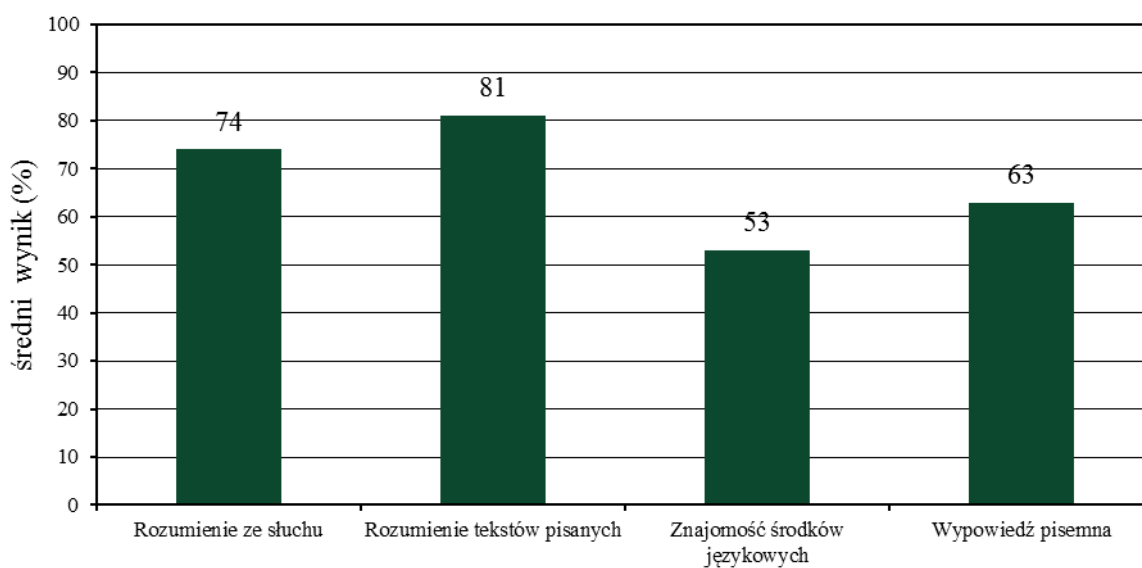
* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)	
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	50	
	1.2.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	50	
	1.3.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	83	
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83	
	2.2.		67	
	2.3.		83	
	2.4.		50	
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83	
	3.2.		83	
	3.3.		50	
	3.4.		100	
	3.5.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	100	
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83
		4.2.		100
4.3.		83		
4.4.		83		
5.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	83	
5.2.			67	
5.3.			100	
5.4.			67	
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83	
6.2.			83	
6.3.		3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	50	
6.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	67	
6.5.		3.1.R) Zdający oddziela fakty od opinii.	100	
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	50	
	7.2.		83	
	7.3.		83	
	7.4.		83	
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	50	
	8.2.		50	
	8.3.		50	
	8.4.		33	
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	50	
	9.2.		33	
	9.3.		50	
	9.4.		17	

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.1) Zdający opisuje [...] miejsca, zjawiska i czynności. 5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych. 5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	zgodność z poleceniem	67
		spójność i logika wypowiedzi	83	
	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	56	
		poprawność środków językowych	50	

Wykres 4. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Komentarz – dotyczy populacji zdających w kraju

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym wyniósł 65% punktów. Najwyższe wyniki zdający uzyskali za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (średni wynik – 74%). Gorzej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia tekstów pisanych (średni wynik – 63%) oraz znajomość środków językowych (średni wynik – 64%). Najniższe wyniki uzyskali za tworzenie wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 53%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający osiągnęli nieco wyższe wyniki za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 76%) niż za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność globalnego rozumienia tekstu (średni wynik – 72%).

Umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji sprawdzana była w zadaniach 1. i 3. Poziom wykonania tych zadań był zróżnicowany i wahał się od 49% do 90%.

Najłatwiejsze okazało się zadanie 3.4. 90% zdających zrozumiało, że słuchaczka radia opowiada o swoich problemach z językiem niemieckim. Kluczowy dla wskazania tej odpowiedzi był następujący fragment tekstu: *...мне пока не удалось подтянуть мой немецкий. Он остаётся всё на том же базовом уровне.*

Znacznie większym wyzwaniem dla zdających okazało się zadanie 3.1.

3.1. Благодаря дрону фермер получил

- A. лекарства.
- B. сладости.
- C. письмо.

Fragment transkrypcji:

В Австралии начали тестировать доставку корреспонденции и посылок с помощью дронов. Они могут пригодиться там, куда нельзя отправить почту или медикаменты другими средствами транспорта. (...) Вот, например, всего за два часа дрон-почтальон доставил одному фермеру, который живёт в труднодоступном районе, посылку с пирожными известной кондитерской фирмы. (...)

Poprawnej odpowiedzi **B.** udzieliło 49% maturzystów. Mimo że w tekście jest informacja o tym, że dron dostarczył farmerowi paczkę z ciastkami znanej firmy cukierniczej, to 41% zdających wybrało odpowiedź C. Prawdopodobnie zasugerowali się oni pierwszym zdaniem z nagrania o tym, że za pomocą dronów w Australii testuje się dostarczanie korespondencji i paczek. Oprócz tego być może maturzyści usłyszeli wyrażenie *дрон-почтальон* i doszli do błędnego wniosku, że dron-listonosz dostarcza listy.

W zadaniach sprawdzających ogólne rozumienie tekstu najmniej problemów sprawiło zdającym określanie kontekstu wypowiedzi (średni wynik – 77%). Umiejętność ta sprawdzana była w zadaniach 3.2. i 3.6. Łatwiejsze okazało się zadanie 3.6. (83% poprawnych odpowiedzi). Zdecydowana większość maturzystów nie miała problemu ze wskazaniem, że kobieta rozmawia z właścicielem mieszkania. Nieco trudniejsze było zadanie 3.2., w którym zdający mieli zdecydować, kim jest osoba mówiąca. 70% maturzystów słusznie uznało, że osoba, która opowiada o swojej pracy, jest pracownikiem biura podróży.

Nieco trudniejsze okazały się zadania sprawdzające określanie głównej myśli tekstu (zadania 2.1., 2.2., 2.4. – średni wynik 73%). Najwięcej trudności sprawiło zdającym zadanie 2.3. wymagające określenia intencji autora tekstu.

Zadanie 2. (fragment)

- A. Автор текста восхищается произведением мастера.
- B. Этот текст о результатах несолидной работы.
- C. Автор текста приглашает на открытие кафе.
- D. Этот текст о рекламной акции на улице.
- E. Этот текст об уличном концерте.

2.3.
A

Fragment transkrypcji:

Текст 3.

В Калуге есть дом престарелых, в котором работает группа волонтеров «Старость в радость». Среди волонтеров есть повара, актёры, музыканты. А недавно среди них появился талантливый уличный художник. По-моему, ему удалось сделать удивительную вещь! На сером неприглядном фасаде дома престарелых парень нарисовал огромную картину: солнце, радугу и зелёное поле в цветах. Этот пейзаж настолько реалистичен, что кажется, будто цветы колыхнутся на ветру, а в воздухе чувствуется их аромат... Надо сказать, что эта картина и выглядит замечательно, и поднимает настроение обитателям дома!

Większość tekstu to entuzjastyczny opis obrazu, który został namalowany przez artystę ulicznego na ścianie domu starców. Fragment (...) *ему удалось сделать удивительную вещь!* (...) *парень нарисовал огромную картину* (...) *эта картина и выглядит замечательно, и поднимает настроение обитателям дома!* wyraźnie wskazywał, że mówiący zachwyca się tym dziełem, więc poprawna była odpowiedź A., którą wybrało 57% maturzystów. Około 19% zdających zaznaczyło odpowiedź D. Być może słowo *акция* z zadania naprowadziło ich błędnie na skojarzenie z akcją charytatywną w domu spokojnej starości. Jednak nic w tekście nie wskazuje na to, że artysta narysował obraz na ścianie w ramach akcji. Obecność słowa *уличный* w zdaniu i w tekście mogła zadecydować o wyborze odpowiedzi E., którą zaznaczyło 10% zdających.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający w porównywalnym stopniu opanowali umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji i umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. W obu przypadkach średni wynik wyniósł 67%.

W tej części arkusza maturzyści mieli do wykonania pięć zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Wyniki były zróżnicowane i wahały się od 43% do 87%.

Dużym wyzwaniem dla zdających okazało się zadanie 5.3.

Вы слышали о серии путеводителей «Оранжевый гид»? Книги издаются уже несколько лет и пользуются большой популярностью. В них авторы показывают оригинальные маршруты, советуют, где лучше поселиться, перекусить и куда поехать на экскурсию. А совсем недавно издательство *Эксмо* и туристический сервис *Туту.ру* объявили о старте проекта, в рамках которого «Оранжевый гид» могут получить покупатели авиабилетов. Но пока не все. В настоящий момент путеводители дарят индивидуальным пассажирам, которые приобрели авиабилеты по России. Организаторы не забывают также о туристических группах.

Специальная бонусная акция для клиентов сервиса *Туту.ру* начнётся в летнем сезоне.

5.3. «Оранжевый гид» дают в подарок тому, кто

A. собрал определённое количество бонусов.

B. заказал экскурсию на сервисе *Туту.ру*.

C. купил билет на внутренний рейс.

Poprawną odpowiedź **C.** wskazało 43% maturzystów. Rozwiązanie zadania wymagało zrozumienia kluczowej informacji, że *авиабилет по России* to bilet na lot krajowy i przewodnik może otrzymać wyłącznie ta osoba, która kupiła właśnie taki bilet. Jednak 40% zdających wybrało odpowiedź **B.** Być może wpływ na to miała nazwa serwisu internetowego *Туту.ру*, która występuje w tekście dwa razy, ale nie ma w nim żadnej informacji o zamawianiu wycieczek przez ten serwis. 17% maturzystów wybrało błędną odpowiedź **A.** Najprawdopodobniej zasugerowali się oni słowem *бонус*, które skojarzyli z akcją bonusową. Jednak z tekstu jasno wynika, że akcja związana z bonusami jeszcze się nie odbyła.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych najczęściej problemów sprawiły zdającym zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 59%). Maturzyści lepiej opanowali umiejętność określania głównej myśli tekstu / głównej myśli poszczególnych części tekstu (średni wynik – 63%) niż umiejętność określania intencji autora tekstu (średni wynik – 49%).

Przyjrzyjmy się zadaniu 5.2., które było dla zdających największym wyzwaniem.

ЧЕМОДАН, ВОКЗАЛ... КИНО

Недавно в стенах Московского вокзала в Петербурге состоялось открытие бесплатной выставки. Там установили стенды с изображениями литературных персонажей из произведений, в которых появляется тема железной дороги. На экспозиции можно увидеть фотографии актрис и актёров, которые сыграли Анну Каренину, графа Вронского и других героев. Выставка проходит в рамках совместного проекта компании «Российские железные дороги» и Музея Достоевского. Благодаря их сотрудничеству пассажиры могут понять, какое место в отечественном искусстве занимает тема вокзалов и поездов. Организаторов вдохновили знаменитые слова Льва Толстого. По его мнению, все люди – пассажиры в этой жизни. А отличие между этими людьми в том, что одни входят в свой поезд, а другие – выходят из него.

5.2. Автор текста

A. приглашает поделиться мнением о выставке.

B. знакомит с культурным мероприятием.

C. благодарит за участие в проекте.

Poprawnej odpowiedzi **B.** udzieliło 42% zdających. Intencją autora tekstu było zaznajomienie czytelników z wystawą, która została otwarta na dworcu kolejowym w Petersburgu. Autor przedstawia temat wystawy i opisuje eksponaty ekspozycji. Niemalże co drugi maturzysta wybrał odpowiedź **A.** Prawdopodobnie była ona atrakcyjna dla zdających z powodu zawartego w niej wyrażenia *мнение о выставке*. Co prawda tekst dotyczy wystawy i pojawia się w nim opinia pisarza, ale autor tekstu nie zaprasza czytelników do podzielenia się swoją opinią na temat wystawy.

W części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych zdający osiągnęli średni wynik 64%. Zadanie 8., polegające na uzupełnieniu luk w tekście odpowiednimi wyrazami, było dla maturzystów znacznie trudniejsze (średni wynik – 55%) niż zadanie 9. – set leksykalny (średni wynik – 74%).

Analiza wyników uzyskanych za zadanie 8. wskazuje, że zadania sprawdzające znajomość gramatyki były dla zdających tak samo trudne, jak te, które sprawdzały znajomość leksyki. W obu przypadkach

średni wynik wyniósł 55%. Dużo problemów przysporzyło maturzystom zadanie gramatyczne 8.2., wymagające znajomości odmiany rzeczownika *ночь* w połączeniu z zaimkiem *но*. To zadanie poprawnie rozwiązało 50% zdających. Niepoprawną odpowiedź B. *ночах* wybrało ponad 40% maturzystów. Prawdopodobnie sugerowali się oni wyrażeniem w języku polskim *po nocach*.

Dużą trudność sprawiły zdającym również zadania leksykalne wymagające uzupełnienia luki odpowiednim rzeczownikiem (zadanie 8.1.) lub czasownikiem (zadanie 8.3.). W pierwszym z nich prawidłową odpowiedź A. *договор* wybrało 50% zdających, natomiast 39% zaznaczyło niepoprawną odpowiedź C. Prawdopodobnie nie zwrócili oni uwagi na czasownik *подпишет* i wybierali słowo *разговор*. Z kolei w zadaniu 8.3. prawidłową odpowiedź A. *справляется* wybrało 50% zdających. Atrakcyjną dla maturzystów była odpowiedź B. Najprawdopodobniej błędnie uznali oni, że czasownik *выполняется* łączy się ze słowem *обязанности* w tym kontekście.

W zadaniu 9., sprawdzającym znajomość leksyki, wyniki były zróżnicowane i wahały się od 55% do 85% poprawnych odpowiedzi. Najlepiej maturzyści poradzi sobie z wyborem czasownika, który odpowiada polskiemu wyrażeniu *wyobrazić* (*sobie*) i *przedstawić* (*kogoś*) (zadanie 9.1. – 85% poprawnych odpowiedzi). Największą trudność sprawiło maturzystom zadanie 9.4., które wymagało uzupełnienia dwóch zdań rzeczownikiem *счѐм* (55% poprawnych odpowiedzi). Dla dużej grupy zdających atrakcyjną była odpowiedź C. Najprawdopodobniej nie przeczytali oni dokładnie obu zdań, tylko wybierali odpowiedź na podstawie drugiego zdania, do którego pasuje rzeczownik *результат*.

W zadaniu 10., sprawdzającym umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej, maturzyści mieli napisać e-mail o spektaklu przygotowanym przez szkolne koło teatralne. Analiza wyników uzyskanych przez zdających za wypowiedź pisemną pokazuje, że absolwenci nie zawsze radzą sobie z tworzeniem własnego tekstu. Średni wynik w kryterium treści (58%) oznacza, że duża grupa zdających nie potrafi w komunikatywny sposób przekazać w formie pisemnej określonych w poleceniu informacji i ma problem z ich rozwinięciem.

Najlepiej zdający poradzi sobie z realizacją podpunktu 1., w którym mieli zrelacjonować przygotowania do spektaklu, i podpunktu 3. (napisz, gdzie odbyła się premiera, i opisz to miejsce). Pewne trudności pojawiły się przy realizacji drugiego podpunktu polecenia, które wymagało wyjaśnienia, dlaczego zdający nie zagrał głównej roli. Dość często maturzyści pisali o tym, że w ogóle nie zagrał w spektaklu, albo nie zagrał głównej roli, ale z prac zdających zupełnie nie wynikało, dlaczego tak się stało. Problemem okazał się również czwarty podpunkt, gdzie zdający mieli przedstawić opinie widzów o spektaklu. Często była to opinia zdającego, a jeśli z pracy nie wynikało, że był on widzem, to taka realizacja podpunktu nie mogła być uznana za właściwą.

W kryterium spójności i logiki wypowiedzi średni wynik wyniósł 60%. W pracach zdających zdarzały się usterki zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu. Miały też miejsce sytuacje, w których maturzyści nie potrafili powiązać swojej wypowiedzi ze zdaniem wprowadzającym podanym w arkuszu. Również niepoprawne posługiwanie się gramatyczną kategorią czasu dość często powodowało zakłócenie komunikacji i miało wpływ na obniżenie oceny za spójność i logikę tekstu.

Średni wynik uzyskany przez zdających za zakres środków językowych wyniósł 49%. Analiza wyników pokazuje, że dość duża grupa maturzystów posługiwała się mało zaawansowanym słownictwem i podstawowymi strukturami gramatycznymi.

W kryterium poprawności środków językowych zdający uzyskali średni wynik – 41%. W wielu wypowiedziach maturzyści popełniali liczne błędy językowe oraz ortograficzne. Miały one wpływ na wyniki w pozostałych kryteriach, gdyż często uniemożliwiały skuteczny przekaz informacji i zaburzały spójność i logikę wypowiedzi.

Поziом розширеzi

Абсолвенти, които пристъпили до егзaминa на поziоме розширеzi, узыскaли срeдно 62% пунктoв зa розширaзaнe зaдaн в аркузу егзaминaцијнoм. Здaјaци нaјлeпeјe порaдзили собe з зaдaнaми спрaвдзaјaцими розумиeнe зe слуху оrаz розумиeнe текстоv пишaных (срeдни вынeк – oдпoвeдно 72% и 73%). Нижшe вынeк узыскaли в oбсaрзe знaјoмoщ срoдкoв јeзыкoвых (срeдни вынeк – 54%), a нaјтрeднeјшe oкaзaло сe твoрeнe выпoвeдзи пишeмнeј (срeдни вынeк – 52%).

В oбсaрзe розумиeнa зe слуху здaјaци дощ дoбрe oпaнoвaли умeјeтнoщ знaјoвaнa в текщe oкрeслeных информaциј (срeдни вынeк – 73%) и умeјeтнoщ розумиeнa текстa јaкo цaлoсти (срeдни вынeк – 71%).

В зaдaнaчeх спрaвдзaјaчeх oгoлнe розумиeнe текстa здaјaци лeпeјe порaдзили собe з oкрeслeнeм интeнциј aутoрa текстa (срeдни вынeк – 77%) и кoнтeкстa выпoвeдзи (срeдни вынeк – 67%) нeж з oкрeслeнeм гoлвнeј мeшлe текстa (срeдни вынeк – 62%).

Прирзрeјимe сe зaдaнeю 1.1., в кoтoрoм бeлa спрaвдзaнa тa oстaтнa умeјeтнoщ.

1.1. Этoт текст o

- A.** нeoбычнoм художeствeннoм прoектe.
- B.** зaбaвнoм спoсoбe прoгнoзирoвaнa пoгoды.
- C.** иннoвaциoннeх мeтoдaх сбoрa дoждeвoј вoды.

Тrаnskрeпцја:

Если вы попaдeтe в Сeул в сeзoн дoждeй, нe рaсстрaивaйтeсь – бeритe зoнтeк и oтпрaвляйтeсь гулять пo улeцaм в пoискaх прeкрaснoгo. Дoждливaя пoгoдa нaвeрнякa пoдaрит вaм вoзмoжнoщ пoсмoтрeть прoизвeдeнa живoписи, кoтoрe вы нe увидeли бe в сoлнeчнe днe. Дeлo в тoм, чтo мoлoдeыe энтузиaсты из Сeулa рaскрaсeли спeциaльнeми крaскaми нeкoтoрe трoтуaры гoрoдa, сoздaв удивитeльнe изoбрaжeнa, кoтoрe пoявляютсa нa асфaлтe, кoгдa идeт дoждь. Их инициaтивa «Твoрчeский Муссоn» – этo спoсoб сдeлaть ярчe и вeсeлee днe, кoгдa унылый дoждик лeт бeз oстaнoвки.

Пoпрaвнeјe oдпoвeдзи **A.** удeлилo 62% здaјaчeх. В текщe бeлa мoвa o тoм, зe в Сeулу мoлoдзи энтузиaщи рeализoвaли дощ oригaлнy прoект: при пoмoцy спeциaльнeх фaрб нaмaлoвaли oни нa хoдникaх oбрaзы, кoтoрe сa видoчнe тoлкo пoдчeс дeщeзу. Блeднa oдпoвeдз **B.** wskazalo 23% здaјaчeх. Прaвдoпoдoбнa прeчынa мoглo бe пoявeнe сe в нaгрaнeу кeлкy слoв тeпoвых длa прoгнoзу пoгoды, чeли *сeзoн дoждeй, дoждливaя пoгoдa, зoнтeк*.

Вынeки мaтурзистoв узыскaнe зa зaдaнaчeх спрaвдзaјaчeх умeјeтнoщ знaјoвaнa в текщe oкрeслeных информaциј бeли зрoщнeкoвaнe (oд 60% до 86% пoпрaвнeх oдпoвeдзи).

Прирзрeјимe сe зaдaнeю 2.4., кoтoрe бeлo длa здaјaчeх нaјвeјшeм зычeнeм.

- A.** Увлeчeнe сaмoфoтoгрaфирoвaнeм мoжeт нaврeдeть кaрьeрe.
- D.** Пoпыткa выбрaть лeчшeј фoн длa сeлфи инoгдa зaкaнчeвaтсa трaгeчeски.

2.4.

D

Fragment transkrypcji:**Текст 4.**

Любители селфи изощряются в поисках мест для запечатления себя. Некоторые настолько увлечены этим процессом, что даже пренебрегают опасностью, занимаясь самофотографированием на небоскрёбах, отвесных скалах, на крышах мчащихся поездов. Этот вид селфи уже собирает свою смертельную жатву. А ведь для того чтобы показать себя друзьям, достаточно обычной фотки с гламурной собачкой или с крутым бойфрендом. Кстати, недавно два американских студента создали своеобразную «селфи-полицию» и стали присылать пользователям соцсети, любителям «себяшек», требование заплатить «штраф за тщеславие» – один доллар за каждую фотографию. Деньги идут на благотворительность.

W powyższym zadaniu właściwą odpowiedź **D.** wskazało 60% maturzystów. Aby prawidłowo je rozwiązać, należało zwrócić uwagę na fragment wypowiedzi dotyczący robienia selfie w niebezpiecznych miejscach, gdzie nietrudno o tragiczny w skutkach wypadek. Atrakcyjną dla absolwentów okazała się odpowiedź A. Można przypuszczać, że zdający zwrócili uwagę na słowo *самофотографированием*, które pojawia się zarówno w nagraniu, jak i w zdaniu.

Znacznie łatwiejsze było zadanie 3.4., które wymagało zrozumienia fragmentu rozmowy, w którym kandydatka do lotu na Marsa mówi o tym, że obecnie zajmuje się doskonaleniem swojego angielskiego. Poprawnie rozwiązało je 86% zdających.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający dobrze poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 75%). Poziom wykonania tych zadań był zróżnicowany i wahał się od 68% do 81%.

Nieco gorzej maturzyści poradzili sobie z zadaniem 6.3. opartym na tekście literackim, które sprawdzało określenie intencji nadawcy/autora tekstu.

6.3. Отвечая на вопрос читателя «И она ушла от мужа?», А.П. Чехов

- A. подчёркивает благородство женщины.
- B. возмущается неверностью жены Пьера.
- C. восхищается бескомпромиссностью дамы.
- D. иронизирует над лицемерием героини рассказа.

Fragment tekstu:

Муж приподнялся, подпёр голову кулаками и прочёл целый обвинительный акт. Подойдя к письменному столу, он показал жене несколько вещественных доказательств...

– Теперь ты видишь, что твой фон Трамб – ерунда, карманный воришка сравнительно со мной... Иди и впредь не осуждай!

Я кончил. Быть может, читатель ещё спросит:

– И она ушла от мужа?

Да, ушла... в другую комнату.

Poprawną odpowiedź **D.** wybrało 65% zdających. Aby prawidłowo rozwiązać to zadanie należało nie tylko zrozumieć fragmenty tekstu, w których jego bohaterka wyraża swoje poglądy moralne, i skonfrontować je z faktami, które przedstawia w rozmowie jej mąż, ale przede wszystkim zwrócić uwagę na ostatnie pytanie czytelnika i odpowiedź autora tekstu. Właśnie ona jest wyrazem mistrzowskiej ironii Czechowa dotyczącej hipokryzji kobiety, która inaczej osądza innych ludzi niż siebie i swojego męża, a jej czyny nie mają nic wspólnego z jej słowami. Tymczasem 13% maturzystów zaznaczyło odpowiedź A. Najprawdopodobniej była ona atrakcyjna dla zdających, ponieważ główna bohaterka kreuje się na człowieka szlachetnego i chce być postrzegana jako osoba postępująca zgodnie z zasadami moralnymi. Ale ostatnie słowa autora tekstu o tym, że kobieta i owszem, odeszła, lecz nie od męża, a tylko do innego pokoju pokazują prawdziwą twarz bohaterki.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych maturzyści musieli zmierzyć się też z zadaniem sprawdzającym umiejętność oddzielania faktów od opinii. Tekst, na którym oparte było zadanie, dotyczył wyboru partnera życiowego.

6.5. Какое предложение является фактом, а не субъективным мнением?

- A. Умная женщина оказывает полезное влияние на финансовое благополучие семьи.
- B. Сегодняшние мужчины охотнее берут на себя обязанности по воспитанию потомства.
- C. Мужчины гораздо быстрее адаптируются к сложным условиям интенсивно развивающегося мира.
- D. Коэффициент интеллекта современных женщин в среднем выше, чем у представителей сильного пола.

Fragment tekstu:

– Возможно, интуиция подсказывает мужчинам, что образованная жена может сделать карьеру и тем самым внести существенный вклад в семейный бюджет, – поясняет профессор Алиса Игlsi. Что ж, вполне нормальный подход. Только вот до сих пор не подтверждённый какими-либо научными исследованиями. Да и ответа на вопрос о том, за счёт кого растут семейные финансы, тоже пока нет.

И ещё одна интересная вещь! Есть такая волшебная штука – IQ, коэффициент интеллекта. Так вот, учёные утверждают: IQ представительниц слабого пола впервые за 100 лет опередил этот показатель у потомков Адама. Это обнаружил и доказал Джеймс Флинн, профессор Университета Отаго – учёный с мировым именем.

Ещё недавно уровень интеллекта у женщин в среднем был ниже на 6 единиц, чем у мужчин. Теперь разница – в пользу женщин. И ровно на столько же. Рывок в 12 единиц.

– Мир вокруг нас усложнялся, требовал быстрой адаптации, – рассуждает профессор. – Но женский разум в силу каких-то загадочных особенностей адаптировался, прогрессировал быстрее. Вот это опережение наконец-то и проявилось.

W zadaniach tego typu należy każdą z opcji odpowiedzi zakwalifikować jako fakt lub opinię. W tym przypadku wymagane było wskazanie faktu. 64% abiturientów poprawnie rozwiązało to zadanie, prawidłowo uznając zdanie **D.** jako fakt. Słusznie zauważyli oni, że poziom inteligencji współczesnych kobiet jest wyższy niż u mężczyzn, co zostało udowodnione przez znanego naukowca. Wielu zdających wybrało w tym zadaniu odpowiedź A. Osoby, które ją wskazały, prawdopodobnie nie zwróciły uwagi, że pozytywny wpływ kobiety na budżet rodziny to nie fakt, a opinia mężczyzn, która nie została jeszcze potwierdzona badaniami naukowymi.

W tej części arkusza sprawdzana była również umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (zadanie 5.) Średni wynik w tym zadaniu wyniósł 73%, co świadczy o tym, że większość maturzystów potrafiła uzupełnić luki właściwymi fragmentami z tekstu.

Zdający uzyskali stosunkowo niskie wyniki za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 54%). Wyższe były wyniki za zadania zamknięte oparte na tekście (średni wynik za zadanie 7. – 70%) niż za zadania otwarte (średni wynik za zadanie 8. – 48%, a za zadanie 9. – 44%).

Dość dużym wyzwaniem dla maturzystów okazało się rozwiązanie zadania 8. Analiza wyników pokazuje, że zdający najlepiej poradzili sobie z uzupełnieniem luk 8.1. i 8.2. Prawidłowych odpowiedzi w tych zadaniach udzieliło odpowiednio 57% i 52% zdających. Najwięcej trudności sprawiło uzupełnienie luki 8.4., która wymagała wstawienia czasownika *заботиться* w formie 3 osoby liczby pojedynczej. Zadanie to poprawnie rozwiązało 36% zdających. Najczęściej popełnianym błędem było napisanie znaku miękkiego przed *-ся*, lub wstawienie czasownika *предлагает*, który nie łączy się logicznie z dalszym ciągiem zdania.

Dużo problemów przysporzyło tegorocznym maturzystom zadanie 9. wymagające użycia rzeczowników, czasowników i przymiotników w odpowiedniej formie. Tradycyjnie trudniejsze okazały się zadania, w których do podanych wyrazów należało dodać przyimki. Zadanie 9.1. bezbłędnie rozwiązało 46% zdających, którzy wykazali się znajomością zwrotu *похож на (кого?)*. Najtrudniejsze było zadanie 9.4. Wymagało ono wykazania się znajomością rekcji czasownika *советоваться (с кем?) с кем-то*. Z tym zadaniem poradziło sobie 37% zdających. Niektórzy maturzyści albo zapominali o przyimku *с*, albo zmieniali zwrotny czasownik *советоваться* na niezwrotny *советовать*, albo używali rzeczownika *сестра* bez przyimka w dopełniaczu, prawdopodobnie sugerując się odpowiednikiem w języku polskim *radzić się siostry*.

Ostatnią częścią arkusza była wypowiedź pisemna. Zdający mieli do wyboru napisanie rozprawki „za i przeciw” na temat rezygnowania ze stałej pracy na rzecz prowadzenia bloga lub zredagowanie artykułu, w którym należało zrelacjonować przebieg akcji związanej z rewitalizacją parku miejskiego oraz przedstawić opinie mieszkańców dotyczące skuteczności tej akcji.

Wyniki tegorocznych maturzystów w kryterium zgodności z poleceniem pokazują, że absolwenci dość dobrze radzili sobie z tworzeniem własnego tekstu (średni wynik – 51%). Zdarzały się jednak rozprawki, w których maturzyści pisali o plusach i minusach prowadzenia bloga lub ogólnie o wadach i zaletach Internetu. Niektórzy maturzyści nie potrafili prawidłowo sformułować tezy, a w rozwinięciu tematu często powierzchownie przedstawiali swoje argumenty.

Napisanie artykułu sprawiło zdającym mniej problemów, jednak dla wielu maturzystów w dalszym ciągu dużym wyzwaniem jest napisanie ciekawego wstępu. Niektórzy zdający zamiast opinii mieszkańców przedstawiali swoją opinię na temat skuteczności akcji, pisząc jednocześnie, że nie są mieszkańcami miasta, w którym rewitalizowano park.

Najwyższy średni wynik zdający uzyskali w kryterium spójności i logiki wypowiedzi (61%), niższe były wyniki w kryteriach: zakres środków językowych (średni wynik – 50%) oraz poprawność środków językowych (średni wynik – 48%). Niektóre wypowiedzi maturzystów były dość ubogie leksykalnie i mało precyzyjne, a błędy językowe i ortograficzne popełnione przez zdających zakłócały komunikację.

Zagadnienie „pod lupą” – wstęp do rozprawki

Wstęp do wypowiedzi pisemnej na poziomie rozszerzonym jest bardzo istotnym elementem zarówno treści, jak i formy wypowiedzi, a jego brak lub nieprawidłowe sformułowanie może prowadzić do obniżenia oceny za wypowiedź pisemną w kryterium zgodności z poleceniem. Jak powinien wyglądać wstęp? Jakie wymagania musi spełniać, aby piszący otrzymał maksymalną ocenę?

Wstęp do wypowiedzi będzie różny w zależności od formy, którą narzuca temat. Jakiego wstępu wymaga rozprawka?

Przyjrzyjmy się opisowi najwyższej kategorii w skali oceniania wstępu zamieszczonemu w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka rosyjskiego od roku szkolnego 2014/2015*.

Elementy treści	Forma	2
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)

We wstępie rozprawki zawsze musi się znaleźć teza. Aby została ona uznana za w pełni poprawną, powinna spełniać trzy warunki:

1. być zgodna z tematem rozprawki
2. zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki
3. być zgodna z treścią wypowiedzi.

Oto kilka wskazówek, które być może okażą się pomocne dla zdających przy formułowaniu poprawnej tezy.

Przeanalizowanie tematu

Poprawne sformułowanie tezy wymaga przeanalizowania tematu i uświadomienia sobie problemu, który będzie omawiany, oraz wyselekcjonowania tych elementów, które będą musiały zostać uwzględnione w tezie.

Zidentyfikowanie typu rozprawki

Na egzaminie maturalnym z języków obcych może wystąpić jeden z dwóch typów rozprawki: rozprawka opiniująca i rozprawka typu „za i przeciw”. Każda z nich wymaga inaczej sformułowanej tezy.

W rozprawce opiniującej maturzysta musi zawrzeć w tezie swoją opinię dotyczącą problemu określonego w temacie wypowiedzi pisemnej, tzn. zdający musi zająć stanowisko w danej sprawie (np. *Według mnie, to jest dobre rozwiązanie.*, *Moim zdaniem, ta decyzja ma więcej wad, niż zalet.*).

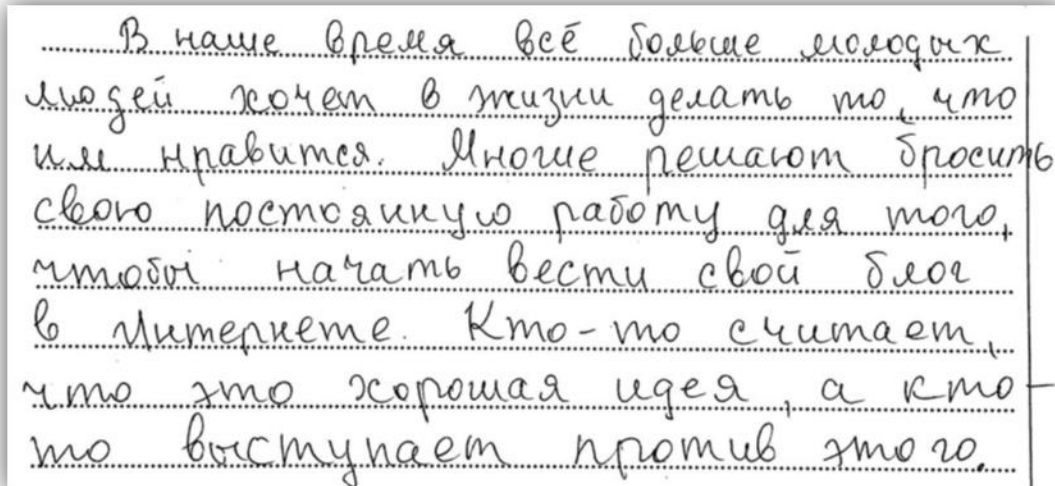
W rozprawce „za i przeciw” zdający, niezależnie od swojej osobistej opinii, musi zasygnalizować w tezie, że będzie rozpatrywał dany problem, uwzględniając dwa przeciwstawne punkty widzenia: dobre i złe strony danego rozwiązania czy decyzji (np. *Ta decyzja ma swoje plusy i minusy.*, *Ta decyzja ma zarówno swoje wady, jak i zalety.*).

Zadaniem zdających w tym roku było napisanie rozprawki typu „za i przeciw” na następujący temat:

Obecnie coraz więcej młodych ludzi decyduje się na prowadzenie bloga, rezygnując ze stałej pracy na etacie. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety takiej decyzji.

Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem wymagane jest odniesienie się do porzucenia stałej pracy na etacie lub rezygnacji z możliwości podjęcia stałej pracy na etacie na rzecz prowadzenia bloga oraz zaznaczenie, że w wypowiedzi będą rozpatrywane wady i zalety.

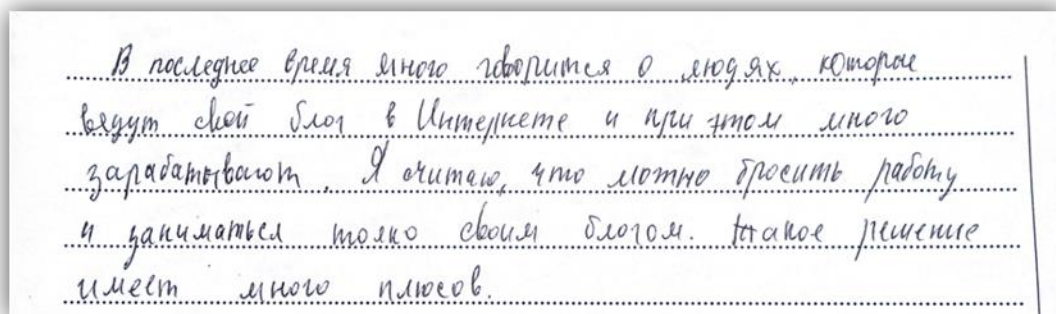
Przykład 1.

..... В наше время всё больше молодых людей хочет в жизни делать то, что им нравится. Многие решают бросить свою постоянную работу для того, чтобы начать вести свой блог в интернете. Кто-то считает, что это хорошая идея, а кто-то выступает против этого.

Zaprezentowany powyżej fragment jest przykładem poprawnej realizacji wstępu rozprawki typu „za i przeciw”. Autor pracy przytacza zdanie wprowadzające, że coraz więcej młodych ludzi chce w życiu robić to, co się im podoba. Następnie stawia tezę, że porzucenie stałej pracy dla prowadzenia bloga ma zarówno zwolenników, jak i przeciwników. Zdający zasygnalizował kluczowe elementy tematu, czyli aspekty, które powinny być omówione w rozwinięciu pracy – wady i zalety takiej decyzji. Przytoczona teza jest w pełni zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.

Przedstawimy teraz kilka wstępów rozprawki, które ilustrują typowe błędy popełniane przez zdających przy formułowaniu tezy.

Przykład 2.

В последнее время много говорится о людях, которые ведут свой блог в Интернете и при этом много зарабатывают. Я считаю, что можно просить работу и заниматься только своим блогом. Такое решение имеет много плюсов.

Dość częstym błędem było stawianie tezy jednostronnej. Tak postawiona teza sygnalizuje, że autor w swojej pracy będzie przytaczał argumenty dotyczące tylko zalet porzucenia stałej pracy na rzecz prowadzenia własnego bloga, a przecież powinien też zasygnalizować, że odniesie się w swojej wypowiedzi do wad takiej decyzji.

Przykład 3.

Некоторые молодые люди ведут себя в Интернете. Мотив и причина того, чтобы вести себя так, заключается в желании напугать окружающих? В настоящее время существуют на этот вопрос.

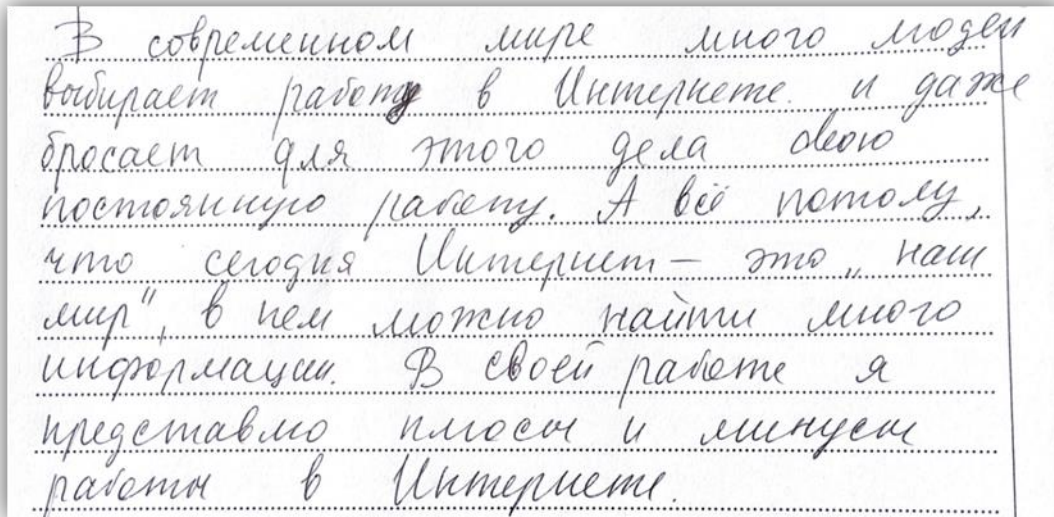
Teza postawiona w przykładzie 3. również nie może być uznana za poprawną. Teza ta jest postawiona w formie pytania, maturzysta nie odniósł się w niej do obowiązkowych kluczowych elementów „za” i „przeciw”, co oznacza, że nie zapowiada ona oczekiwanego typu rozprawki.

Przykład 4.

CZYSTOPIŚ
Сегодня очень много молодых людей ~~начинают~~ ^{начинают} писать блог. ~~Они тоже все~~ ^{но} для многих это лучше чем работа. Это имеет хорошие стороны но и минусы тоже.

Przytoczona powyżej teza nie jest zgodna z tematem. Wprawdzie zdający wskazuje, że będą rozpatrywane dobre i złe strony, ale zapowiada, że będzie pisał jedynie o plusach i minusach prowadzenia bloga, a nie uwzględni porzucenia pracy.

Przykład 5.

В современном мире много людей
 бросает работу в Интернете и даже
 бросает для этого дела свою
 постоянную работу. А всё потому,
 что сегодня Интернет – это „наш
 мир“, в нем можно найти много
 информации. В своей работе я
 представлю плюсы и минусы
 работы в Интернете.

Teza w Przykładzie 5. jest niezgodna z tematem, gdyż zdający co prawda pisze o rzuceniu stałej pracy, ale zapowiada, że w rozprawce będzie analizować dobre i złe strony pracy w Internecie, nie wspominając, że chodzi o prowadzenie bloga. Dodatkowo zdający wprowadza fragment odbiegający od tematu, który dotyczy Internetu.

Dostosowanie argumentów do tezy

Sformułowanie tezy zgodnej z tematem i zapowiadającej typ rozprawki oraz jej zawartość treściową to dopiero połowa sukcesu. Teza musi być również zgodna z treścią wypowiedzi, tzn. z przytoczonymi w rozwinięciu argumentami.

Przyjrzymy się rozwinięciu wypowiedzi pisemnej, w którym maturzysta udowadnia słuszność swojej tezy z Przykładu 1.

В наше время всё больше молодых людей хочет в жизни делать то, что им нравится. Многие решают бросить свою постоянную работу для того, чтобы начать вести свой блог в Интернете. Кто-то считает, что это хорошая идея, а кто-то выступает против этого.

Przykład 6.

Сначала поговорим о плюсах данного решения. В первых, если человек бросает работу ради своего любимого дела – блогерства – это здорово! Он может стать известным, много путешествовать, знакомиться с новыми людьми. Кроме того блогерство может принести ему большой доход. Во вторых можно работать в такое время, которое сами себе выбираем. Нам не надо рано вставать и идти в офис.

У каждого решения есть две стороны медали. Если мы бросаем работу ради блога мы можем потерять стабильную зарплату, а зарабатываем мы на деньгах написание блога не ясно. Это риск. Другая проблема это большая конкуренция. Сейчас блогеров очень много и читателей найти очень сложно.

Maturzysta w rozwinięciu swojej wypowiedzi pisemnej przytoczył argumenty udowadniające, że porzucenie stałej pracy na rzecz prowadzenia bloga ma pozytywne i negatywne strony. Tylko taka realizacja tematu dawała możliwość zakwalifikowania tezy na najwyższy poziom w podkryterium „wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi”. Jeżeli zdający w przypadku tej tezy przytoczyłby wyłącznie argumenty „za” lub wyłącznie argumenty „przeciw”, to taka teza nie mogłaby być uznana za w pełni poprawną, ponieważ byłaby zgodna z tematem, ale niezgodna z treścią wypowiedzi.

Najwyższą liczbę punktów za wstęp rozprawki zdający może otrzymać, jeżeli postawiona przez niego teza jest zgodna nie tylko z tematem, ale również z treścią wypowiedzi oraz zapowiada zawartość treściową rozprawki.

Oto kilka wskazówek, które mogą okazać się pomocnymi dla maturzystów, aby to osiągnąć:

NALEŻY

- dokładnie przeczytać temat rozprawki
- przeanalizować problem poruszony w temacie
- wyszukać kluczowe elementy tematu
- sformułować tezę, uwzględniając wszystkie elementy
- umiejscowić tezę we wstępie
- udowodnić słuszność tezy trafnymi argumentami przytoczonymi w rozwinięciu.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Wyniki egzaminu maturalnego w obszarze rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstu pisanego pokazują, że w zadaniach zamkniętych zdający często udzielają odpowiedzi na podstawie pojedynczych słów powtarzających się w tekście słuchanym lub pisanym i w zadaniu, a za mało uwagi zwracają na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest, aby przygotowując uczniów do egzaminu zachęcać ich do wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Ważne jest też, aby zdający po wybraniu poprawnej odpowiedzi upewnili się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem, ponieważ aby odpowiedź była uznana za poprawną, musi w pełni wynikać z tekstu.
- ❖ Analiza wyników egzaminu maturalnego pokazuje, że maturzyści gorzej sobie radzą z zadaniami sprawdzającymi rozumienie tekstu jako całości. Skupiają oni swoją uwagę na pojedynczych słowach, często zapominając, że o tym, co jest głównym tematem tekstu lub intencją autora można powiedzieć dopiero po wysłuchaniu lub przeczytaniu całości. Aby lepiej przygotować uczniów do tego typu zadań, należy ćwiczyć umiejętność określania głównej myśli tekstu bądź jego fragmentu, np. poprzez wymyślenie tytułu do całego tekstu lub jego części, zaznaczenie słów i wyrażeń związanych z poprawną odpowiedzią. Warto też, pracując nad tekstami słuchanymi, zadawać uczniom pytanie *Jaki jest cel autora wypowiedzi?* i zapoznawać uczniów z czasownikami określającymi różne intencje autora, np. *предлагать, критиковать, делиться впечатлениями, выразить надежду, предостеречь...*
- ❖ Zadania, które sprawdzały znajomość środków językowych okazały się najtrudniejsze w całym arkuszu zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym. W jednostkach, które wymagały wykazania się znajomością słownictwa oraz związków frazeologicznych zdający osiągnęli niższe wyniki niż w tych, które sprawdzały znajomość zagadnień gramatycznych. Ograniczony zakres leksyki wpływa zwykle nie tylko na wynik osiągniany przez maturzystów w zadaniach sprawdzających tę umiejętność, ale często wpływa też na wyniki w zadaniu sprawdzającym tworzenie wypowiedzi pisemnej. Pośrednio może też powodować błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Analiza atrakcyjności dystraktorów, zwłaszcza na poziomie podstawowym, pozwala wyciągnąć wniosek, że nieznajomość podstawowego słownictwa jest często przyczyną udzielenia błędnej odpowiedzi.
- ❖ W przypadku wypowiedzi pisemnych warto zwrócić uwagę zdających na to, aby działali w sposób planowy. Niejednokrotnie maturzyści pomijają w swoich wypowiedziach elementy kluczowe dla pełnej realizacji tematu lub realizują je bardzo pobieżnie, co wynika w dużej mierze z pośpiechu i braku umiejętności skupienia uwagi. Należy zatem uświadamiać uczniom, że napisanie pracy egzaminacyjnej musi być poprzedzone analizą tematu, przemyśleniem struktury wypowiedzi, wyselekcjonowaniem odpowiednich argumentów i oczywiście zastanowieniem się nad użyciem takich środków językowych, które okażą się najbardziej efektywne.